

Sąžiningumo tema vaikų literatūroje

Vitalija Šapurienė
Širvintų pradinė mokykla

I. Iššifruok ir užrašyk žodį:

A2, C5, E3, D1, B7, F8, D9, B4, A10, F6, C6, E7

	A	B	C	D	E	F
1	O	L	B	I	K	C
2	S	Č	Ę	F	É	Y
3	H	V	S	P	Ž	T
4	R	G	N	Z	Į	Š
5	Ž	M	Ą	O	V	R
6	Ū	R	A	Ū	H	M
7	G	N	B	E	S	Į
8	Z	A	U	K	M	I
9	E	L	Š	N	Ž	K
10	U	F	O	P	D	U

S	Ą	Ž	I	N	I	N	G	U	M	A	S
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

I. Kas, Jūsų manymu, yra sąžiningumas?

Minčių lietus.

Kada kažką padarai negero ir prisipažįsti.

Sudaužai vazą, bijai prisipažinti, bet eini ir prisipažįsti.

Žaisdamas žaidimą nesukčiauji.

Prisipažįsti mokytojui, kad neteisingai pasielgei.

Nemeluoji mamai.

Laikaisi taisyklių ir neapgaudinėjai vaikų.

Kai nepadarai namų darbų, nemeluoji, kad pamiršai sąsiuvinį.

Kai su broliu pasidalini po lygiai saldinius.

Kai supiesi, pasidalini laiką po lygiai – po 10 min.

Kai paskolini draugui kažką, ir jis tau tada paskolina.

Kai vaikai stropiai dirba.

Kai leidi vaikui prisijungti žaisti.

Kai atsiprašai vaiko, jei jį nuskriaudei.

Kai nesipyksti su draugais.

Kai pavaišini draugus.

Kai esi nepiktas.

I. Sąžiningumo apibrėžimas

Sąžiningumas (nuo žodžio sąžinė) – dorovės principas, viena iš pamatinių doro elgesio nuostatų. Apima sąžinės klausymąsi ir elgimąsi pagal jos „priesakus“, tiesos sakymą, garbingą elgesį kitų asmenų atžvilgiu.

I. Skaitoma dalimis birmiečių pasaka „Sąžiningas mokinys“

Vienas senas mokytojas turėjo penkiasdešimt mokinių. Visi jie buvo stiprūs ir džiugino savo mokslu. Tačiau žmonės šnekėjo, kad garbingojo auklėtojo pagyrimas esąs ne vienintelis atlyginimas, kurio visi jie siekė. Mat senukas turėjęs dukrą tokią gražuoless, kad net saulė galėtų pasakyti:

– Netekėk, mane užtemdysi.

Kartą mokytojas susišaukė mokinius ir pasakė:

– Mano vaikai, net aklas matytų, kur krypsta jūsų akys. Net kurčias girdėtų jūsų atodūsius. Todėl sakau jums, kad atiduosiu savo dukros ranką tam, kuriam ji pati atiduos savo širdį. Pasistenkit laimėti jos palankumą. Aš jums štai ką patarsiu: paimkit paslapčia iš savo tėvų kokį vertingą papuošalą ir atnešę padovanokite mano dukrai.

I. Užduotys po pirmos pasakos dalies. Taikoma skaitymo strategija *Spėjimas*

- Kas galėtų būti pasakojama toliau? Kodėl jūsų manymu pabaiga turėtų būti būtent tokia? (mokiniai grupelėse kuria pasakos tęsinį).
- Kiekviena grupelė pristato savo sukurtą pasakos pabaigą ir pasako, kodėl jų manymu turėtų būti būtent tokia pasakos pabaiga.

I. Skaitoma antra pasakos dalis.

Kitą dieną mokiniai sukrovė prie mergaitės kojų visą krūvą karolių, žiedų, apyrankių. Ir tik vienas jaunuolis, senojo auklėtojo numylėtinis, nieko neatnešė.

– Mokytojau, – pasakė jis, – vakar tu man davei patarimą, priešingą visiems tavo ankstesniems pamokymams. Aš ilgai ieškojau tavo žodžiuose kokios nors slaptos prasmės, bet radau tik aiškia nesąmonę – juk jeigu aš dabar apvogsiu savo namus, tai ateity, žinoma, nesugebėsiu įdiegti vaikams sąžiningumo ir pagarbos tėvams.

Šie žodžiai mergaitei atrodė brangesni už visas dovanas. Ir senasis mokytojas pritarė jos pasirinkimui. Juk jis patarė jaunuoliams apvogti tėvus turėdamas vienintelį tikslą – patikrinti savo mokinių sąžiningumą.

I. Po antros pasakos dalies užduodami

klausimai:

- Kodėl mokytojo dukra pasirinko mokinį, kuris neatnešė jokio vertingo papuošalo iš savo namų?
- Kaip Jums atrodo, ar sunku buvo mokiniui priimti sprendimą – neatnešti iš savo tėvų namų brangaus papuošalo? Kodėl?

- Koks galėtų būti šios pasakos pavadinimas?
- **Apibendrinimas.** Kas iš to, kas pateikta tekste, jums buvo svarbu?
- **Išvada.** Sąžiningas elgesys padėjo gauti tai, ko labai norėjo.
- Kaip jūs pasielgtumėte, jei, pavyzdžiui, jūsų draugas paprašytų atnešti iš namų 20 eurų, o už tai savaitę laiko duotų nusirašyti namų darbus? Kodėl taip pasielgtumėte?

Vyksta diskusija.

Nuorodos:

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000078275/vakaro-pasaka-saziningas-mokinys>

<https://lietuvai.lt/wiki/S%C4%85%C5%BEiningumas>

<https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/08/Skaitymo-kompetenciju-ugdymo-metodika.pdf>